

KONKURENCJA A STABILNOŚĆ FINANSOWA W SEKTORZE BANKOWYM

Marcin Grobelak

Politechnika Częstochowska
Wydział Zarządzania

Streszczenie: Konkurencja między bankami występuje w nieco złagodzonej formie ze względu na specyficzną funkcję banków w gospodarce, a zależność między stabilnością finansową banków i konkurencją cechuje się nieliniowością, tzn. zarówno duże, jak i bardzo niskie nasilenie konkurencji skłaniają banki do podejmowania nadmiernego ryzyka. W niniejszym artykule przedstawiono zagadnienia związane z konkurencją w sektorze bankowym, stabilnością finansową, a także zależność między tymi dwoma elementami. Głównym celem opracowania jest zaprezentowanie trzech dominujących nurtów dotyczących związku między konkurencją a ryzykiem bankowym oraz wskazanie obszaru, w którym badań ilościowych ewidentnie brakuje.

Słowa kluczowe: przewaga konkurencyjna, stabilność finansowa, bankowość

Wprowadzenie

Osiągnięcie celu niniejszego opracowania stało się możliwe dzięki analizie literatury przedmiotu. W ramach studiów literaturowych i źródeł zastanych dokonano przeglądu wybranych pozycji książkowych oraz artykułów. Tematyka związana ze specyfiką funkcjonowania banków oraz zależności między konkurencją a stabilnością finansową jest po części opisana w literaturze rodzimej oraz zagranicznej. Analiza literatury przedmiotu była inspiracją do wskazania trzech dominujących nurtów dotyczących związku między ryzykiem bankowym a konkurencją, jak również pozwoliło wskazać proponowany obszar, w którym brakuje badań ilościowych, mogących znacznie ubogacić wiedzę z tego zakresu.

Poszukiwanie nowych możliwości uzyskania przewagi konkurencyjnej, narastająca turbulencja otoczenia i rosnące wymagania rynku sprawiają, że w dzisiejszych czasach przedsiębiorstwa wręcz „walczą” o klientów. W tej walce pomagają dbanie o niektóre aspekty, m.in. kultura organizacji, wyznawane wartości, misja oraz przyjęta strategia, które są tworzywem zasobów dynamicznych¹. Niezwykle istotną rolę pełnią też zasoby informacyjne oraz budowanie na ich kanwie zasoby wiedzy².

¹ S. Borkowski, R. Ulewicz, *Quality as Part of the Mission of the Company*, [w:] Nove trendy v manazerstve Kality, Tmava, 2011, s. 39-47

² L. Kiełtyka, W. Jędrzejczyk, R. Kucęba, *Informacja i wiedza jako zasoby organizacji gospodarczych*, [w:] L. Kiełtyka (red.), *Analiza i modelowanie procesów decyzyjnych menedżera z wykorzystaniem systemów rozmytych*, Wydawnictwo „Dom Organizatora”, Toruń 2010.

Współczesna gra rynkowa nie omija banków komercyjnych mimo, iż są specyficznym rodzajem przedsiębiorstwa.

Banki komercyjne w Polsce to podmioty działające samodzielnie, prowadzące swoją politykę w obszarze podstawowych operacji bankowych. Same ustalają sobie założenia polityki kredytowej i depozytowej oraz wszelkie opłaty za poszczególne czynności bankowe. Zgodnie z prawem Unii Europejskiej na terenie Polski mogą również funkcjonować banki zagraniczne, które mają możliwość prowadzenia wszystkich czynności bankowych, bez konieczności uzyskania zezwolenia od odpowiednich organów nadzorujących, posiadają również korzystniejszą sytuację w zakresie sprawozdawczości i w dziedzinie podatków³.

Banki komercyjne oferują swoim interesantom rozbudowany wachlarz usług finansowych, za które pobierają odpowiednią opłatę, wyrażoną często w prowizji czy oprocentowaniu. Uzyskane w ten sposób środki pozwalają na generowanie zysków oraz rozwój w warunkach współczesnej konkurencji. Znaczenie konkurencji i konkurencyjności w sektorze finansowym jest przedmiotem badań analityków bankowych, gdyż poziom konkurencji w sektorze finansowym może mieć wpływ na efektywność finansowania i dostępność usług finansowych dla przedsiębiorstw i gospodarstw domowych oraz wpływa na jakość produktów.

Istota konkurencji oraz konkurencyjności banków

Przed zdefiniowaniem konkurencji w sektorze bankowym należy przypomnieć, co kryje się pod pojęciem „konkurencja”. Konkurencja opiera się na walce z rywalami działającymi w tej samej branży i pozyskiwaniu obsługiwanych przez nich klientów⁴. Można ją również zdefiniować jako proces działania jednostek, które dążą do osiągnięcia takich korzyści, o które w tym samym czasie, wobec tych samych warunków i reguł ubiegają się inni gracze na rynku⁵.

Konkurencja między bankami przejawia się w pewnej złagodzonej formie, ponieważ istnieje konieczność utrzymania ciągłej współpracy z pozostałymi partnerami w zakresie wzajemnych rozliczeń⁶. Uważa się również, że na funkcjonowanie banków silny wpływ wywiera poziom stabilizacji i zaufania wobec sektora bankowego. Z mikroekonomicznego punktu widzenia banki są rozpatrywane jako przedsiębiorstwa usługowe, które podlegają prawom ekonomii klasycznej, a ich celem nadrzędnym jest osiągnięcie odpowiedniej wielkości przychodów poprzez pozyskiwanie środków finansowych w celu ich ulokowania w produktach bankowych przynoszących zysk. Zarazem postrzegane są jako instytucje zaufania publicznego⁷. Konkurencja w sektorze bankowym nie może zatem być oparta na wyniszcza-

³ Z. Dobosiewicz, K. Marton-Gaboś, *Podstawy bankowości z zadaniami*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008, s. 17.

⁴ A. Jonas, *Strategie konkurencyjne na rynku usług bankowych*, Biblioteka Menedżera i Bankowca, Warszawa 2002, s. 10.

⁵ A. Noga, *Dominacja a efektywna konkurencja*, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 1993, s. 9.

⁶ K. Stępień, *Konsolidacja a efektywność banków w Polsce*, wyd. 1, CeDeWu, Warszawa 2004, s. 54.

⁷ M. Zaleska, *Instytucjonalne uwarunkowania działalności przedsiębiorstw bankowych*, „Studia i Prace Kolegium Zarządzania i Finansów”, Zeszyt Naukowy 22, red. K. Kawerska, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2002, s. 105.

jącym współzawodnictwie, a konkurenci nie mogą sięgać do drastycznych form działania i nie mogą doprowadzać do zniszczenia swych partnerów. Istnieje konieczność utrzymania długofalowej współpracy z pozostałymi partnerami, których na innych rynkach należałoby uznać za konkurentów, oraz potrzeba działania w warunkach stabilizacji gospodarczej i ogólnego zaufania do sektora bankowego wymuszającego łagodną formę konkurencji w sektorze bankowym⁸.

Definicja konkurencji pomiędzy bankami zawsze dotyka problemu konieczności współdziałania oraz stabilności systemu finansowego. Pomimo to konkurencja pomiędzy bankami występuje. Rywalizacja na rynku jest fundamentem sprawnej funkcjonującego systemu gospodarczego, w tym rynków finansowych. Jednak stwierdzenie, że w gospodarce rynkowej konkurencja między firmami stanowi siłę napędową, w bankowości ma umiarkowany zasięg. Walka konkurencyjna pomiędzy bankami nie ma charakteru tak agresywnego jak odbywa się to w innych sektorach gospodarki. Owa sytuacja wynika z zagrożeń, jakie silna konkurencja mogłaby uczynić dla stabilności systemu finansowego kraju. Efektem ostrej konkurencji mogłoby być np. powstanie wierzycielności trudnych. Trzy główne przyczyny, które mają wpływ na szczególne cechy współzawodnictwa między bankami, są następujące⁹:

- Banki są instytucjami zaufania publicznego.
- Funkcjonowanie wszystkich banków jest uzależnione od panującej w kraju atmosfery stabilizacji i zaufania wobec sektora bankowego. Banki przestrzegają zasad lojalności, a w pewnych sytuacjach udzielają pomocy jednostkom, które znalazły się w trudnej sytuacji finansowej.
- Charakter pracy banków tworzy konieczność utrzymywania stałej współpracy z pozostałymi partnerami, również konkurencyjnymi, m.in. w zakresie wzajemnych rozliczeń.

Z konkurencji wywodzi się konkurencyjność, która często jest z nią utożsamiana. Konkurencyjność jest wielowymiarową cechą przedsiębiorstwa, która wynika zarówno z jego wewnętrznej charakterystyki, jak i jest związana z umiejętnością przystosowania się do zachodzących zmian w otoczeniu¹⁰. Konkurencyjność zmusza przedsiębiorstwa do podejmowania takich działań, które zapewnią stabilny rozwój, a także przyczynią się do zbudowania wartości rynkowej¹¹.

Każdy z sektorów gospodarki ma pewne charakterystyczne cechy struktury. Dzięki analizie strukturalnej można poznać kluczowe czynniki konkurencyjności w danej gałęzi przemysłu (w tym także bankowości). Elementami powiązаныmi z charakterystyką strukturalną, z ewolucją zmian regulacyjnych i środowiskowych, które zaszły w ciągu ostatnich lat, są: bariery wejścia do konkurencji (np. zakres, wielkość, przewaga kosztowa, wymagania kapitałowe, regulacje rządowe czy

⁸ B. Kosiński, *Tendencje rozwojowe na rynku usług bankowych*, [w:] *Bankowość na świecie i w Polsce*, red. L. Oręziak, B. Pietrzak, Olympus, Warszawa 2000/2001, s. 129-130.

⁹ *Ibidem*, s. 129.

¹⁰ W. Walczak, *Analiza czynników wpływających na konkurencyjność przedsiębiorstw*, „E-mentor” 2010, nr 5(37).

¹¹ M. Bratnicki, *Dylematy i pułapki współczesnego zarządzania*, Polska Akademia Nauk Oddział w Katowicach, Wydawnictwo Gnome, Katowice 2001, s. 52.

zróźnicowanie produkcji), siła negocjatorska w rozmowach z dostawcami i nabywcami, zastępowanie nowymi produktami oraz poziom współzawodnictwa¹². Pojawienie się większej liczby graczy w sektorze bankowym, w świetle wyznaczników strukturalnych, wydaje się być następstwem deregulacji, globalizacji i atrakcyjności sektora bankowego. Wzmoczona konkurencja cenowa spowodowała zmiany struktury usług finansowych. Silna konkurencja zagroziła klasycznemu sektorowi bankowemu we wszystkich segmentach rynku. Skutkowało to m.in. spadkiem marży pośrednictwa kompensowanym wzrostem dochodu z głównych produktów finansowych. Założenia M.E. Portera wyjątkowo dobrze pasują do analizy rynków finansowych i bankowych, ponieważ dynamizm procesów rozwojowych i innowacyjnych jest szczególnie wysoki. Bankowość jest dziedziną dynamicznych zmian, które powodują spadek znaczenia tradycyjnych aspektów konkurencyjności.

Pojęcie stabilności finansowej

Stabilność finansowa to sytuacja, w której nie występują większe zaburzenia w funkcjonowaniu całego systemu finansowego. Tymczasem wtedy, gdy te zakłócenia występują, mówimy o niestabilności finansowej. W literaturze przedmiotu nie ma jednej upowszechnionej, akceptowanej definicji stabilności finansowej (stabilności systemu finansowego), albo definicji jej zaprzeczenia, tj. niestabilności finansowej.

Za niestabilność finansową można uznać stan, w którym występuje powszechne zakłócenie przepływów finansowych¹³. Przy czym pod pojęciem „powszechne” rozumie się stan faktyczny, w którym zdarzenie finansowe można uznać za systemowe wyłącznie wtedy, gdy ma ono widoczny wpływ na wydatki przedsiębiorstw i gospodarstw domowych, jak również gdy oddziałuje ono na inne formy pośrednictwa finansowego niż działalność depozytowo-kredytowa.

Ważne dla zrozumienia definicji niestabilności finansowej jest pojęcie „zdarzenia systemowego”, które polega na defekcie lub regresie jakości sieci powiązań między gospodarstwami domowymi, przedsiębiorstwami i pośrednikami finansowymi. Zdarzenie systemowe nie musi być finansowe, ale rynki finansowe (w tym kredytowe) stanowią miejsce, w którym tworzą się sieci powiązań pomiędzy gospodarstwami, przedsiębiorstwami i pośrednikami finansowymi i które mają podstawowe znaczenie ekonomiczne¹⁴.

Większość sugerowanych definicji stabilności finansowej ma trzy cechy charakterystyczne. Po pierwsze, definicje te skupiają się na systemie finansowym jako całości, a nie na indywidualnych podmiotach. Po drugie, nie traktują systemu finansowego jako wyizolowanego elementu gospodarki, lecz uwzględniają relacje między sektorem finansowym i sferą realną gospodarki, odnosząc się do korzyści, jakie niesie ze sobą stabilność finansowa i do kosztów wynikających z jej braku.

¹² M.E. Porter, *Strategia konkurencji. Metody analizy sektorów i konkurentów*, PWE, Warszawa 1998, s. 226.

¹³ A. Milne, *Macroprudential Policy: what can it achieve?*, „Oxford Review of Economic Policy” 2009, Vol. 25, No. 4, s. 608-269.

¹⁴ *Ibidem*, s. 609.

Po trzecie, zwykle występuje w nich bezpośrednie nawiązanie do niestabilności finansowej, jako tej własności systemu finansowego, która jest widoczna, pod postacią znaczących zakłóceń w działalności tego systemu. Przykładem takich zakłóceń są kryzysy finansowe, w tym kryzysy bankowe¹⁵.

Przegląd badań teoretycznych i empirycznych

W literaturze skupiającej się na zależności między intensywnością konkurencji i poziomem ryzyka podejmowanego przez banki można wyodrębnić trzy dominujące nurty¹⁶, które różnicuje przyjęte w nich wyjaśnienie związku konkurencji między bankami i ryzykiem bankowym.

1. Najstarszy z nurtów zakłada hipotezę, w której wyższy poziom konkurencji prowadzi do wzrostu ryzyka bankowego. Wyjaśnienie tego związku wyraża się w stwierdzeniu, że intensywna konkurencja na rynku depozytowym powoduje wzrost kosztów pozyskania funduszy zewnętrznych przez banki, co skłania banki do inwestowania w aktywa obciążone wysokim poziomem ryzyka i powoduje niestabilność finansową banków. W tej koncepcji konkurencja jest właściwie przesłanką niestabilności. Została ona potwierdzona w badaniach empirycznych¹⁷. W badaniach poziomu ryzyka bankowego¹⁸ często identyfikowano ujemną zależność między konkurencją a stabilnością finansową banków. Spadki marż odsetkowych (banki działające w bardziej konkurencyjnym otoczeniu osiągają niższe marże odsetkowe) skłoniły banki do poszukiwania wyższych dochodów z inwestycji w bardziej ryzykownych aktywach (np. kredyty).

2. Główna hipoteza kolejnego nurtu wyraża się w stwierdzeniu, że intensywna konkurencja na rynku kredytowym skłania banki do podejmowania niższego poziomu ryzyka. Koncepcja ta jest określana hipotezą, iż konkurencja jest przesłanką stabilności. Zauważalnym niedociągnięciem wspomnianej hipotezy, zgodnie z którą konkurencja to przesłanka niestabilności, jest ukryte założenie, że banki konkurują tylko na rynku depozytowym – co nie jest oczywiście prawdą. Badań empirycznych dotyczących hipotezy: „rosnąca konkurencja na rynku kredytowym prowadzi do poprawy stabilności finansowej banków” jest niewiele. Na przykład J.H. Boyd i in.¹⁹, którzy podjęli się analizy związku między konkurencją i ryzykiem banków w południowo-wschodniej Azji, twierdzą, że wysokie natężenie konkurencji nie powoduje podniesienia poziomu ryzyka bankowego. Kolejne badanie

¹⁵ M. Olszak, *Zależność między konkurencją w sektorze bankowym i stabilnością finansów banków – przegląd badań teoretycznych i empirycznych*, „Internetowy Kwartalnik Antymonopolowy i Regulacyjny (IKAR)” 2014, nr 5(3), s. 23-24.

¹⁶ Ibidem, s. 24.

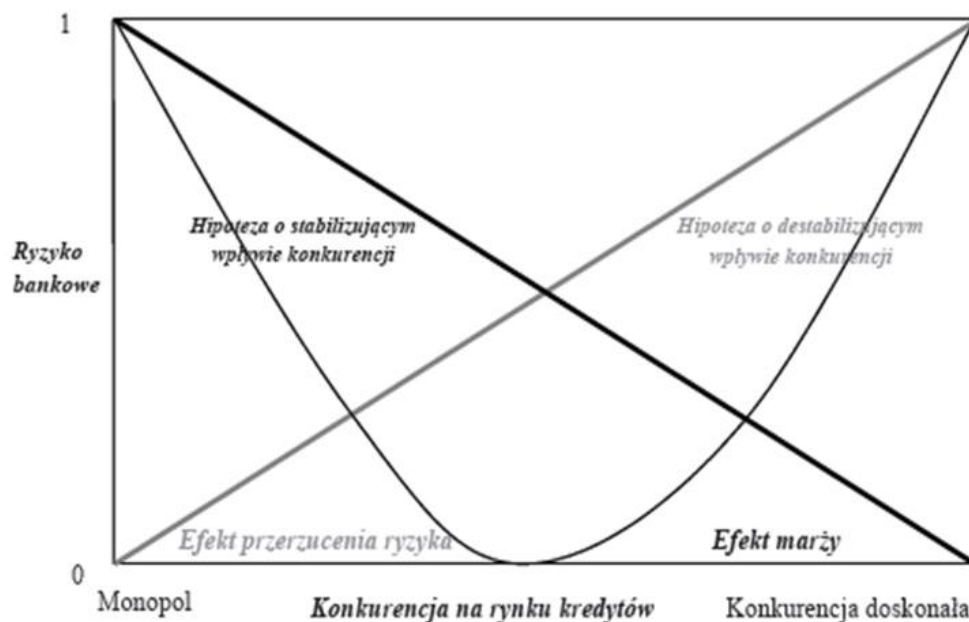
¹⁷ Np.: R. Turk-Ariss, *On the implications of market power in banking: evidence from developing countries*, „Journal of Banking and Finance” 2010, Vol. 34(4), s. 765-775.

¹⁸ A. Dick, *Nationwide branching and its impact on market structure, quality and bank performance*, „Journal of Business” 2006, Vol. 79, s. 567-592.

¹⁹ J.H. Boyd, G. De Nicoló, A. Jalal, *Bank risk taking and competition: new theory, new empirics*, „IMF Working Paper” 2010, Vol. 06/297.

w tym nurcie przeprowadzili K. Schaeck, M. Cihak i S. Wolfe²⁰, którzy na podstawie pomiaru konkurencji H. Panzara-Rosse'a odkryli, że banki funkcjonujące w bardziej konkurencyjnym otoczeniu są stabilniejsze niż banki działające w systemach monopolistycznych.

3. Najnowszy nurt badań teoretycznych skupia się na weryfikacji hipotezy, według której zależność między stabilnością finansową banków i konkurencją cechuje się nieliniowością, tzn. zarówno duże nasilenie konkurencji, jak i bardzo niskie skłaniają banki do podejmowania nadmiernego ryzyka (rysunek 1 przedstawia zależność nieliniową pomiędzy nasileniem konkurencji na rynku kredytowym i poziomem ryzyka bankowego). Natomiast najniższe ryzyko występuje w bankach wtedy, gdy konkurencja w sektorze jest umiarkowana.

Rysunek 1. Konkurencja na rynku kredytowym a poziom ryzyka bankowego

Źródło: M. Olszak, Zależność między konkurencją w sektorze bankowym i stabilnością finansów banków – przegląd badań teoretycznych i empirycznych, „Internetowy Kwartalnik Antymonopolowy i Regulacyjny (IKAR)” 2014, nr 5(3), s. 25

Empiryczne badania nad nieliniową zależnością pomiędzy ryzykiem bankowym i konkurencją zaczęły pojawiać się około 2010 roku. Stwierdzono w nich, że istnieje zależność między konkurencją na rynkach lokalnych w UE (regiony, województwa) i stabilnością banków. Co więcej, duży wpływ na stabilność finansową wywierają również lokalne uwarunkowania ekonomiczne. Na zależność między konkurencją i stabilnością finansową banków wpływa przeciętny poziom docho-

²⁰ K. Schaeck, M. Cihak, S. Wolfe, *Are competitive banking systems more stable?*, „Journal of Money, Credit, and Banking” 2009, Vol. 41, s. 711-734.

dów społeczeństwa, tj. ma tutaj znaczenie to, czy dany kraj przynależy do grupy krajów o wysokich czy też niskich dochodach. W wyniku badań, które przeprowadzili M. Tabak, D. Fazio i D.O. Cajueiro²¹, stwierdzono, że nasilenie konkurencji wpływa na podejmowanie ryzyka przez banki w sposób nieliniowy. Ich wynik jest jednak odwrotny do założenia modelu, który opracowali D. Martinez-Mierra i R. Repullo²², ponieważ zarówno wysokie, jak i niskie nasilenie konkurencji prowadzi do ograniczenia niestabilności finansowej banków. Natomiast przy umiarkowanej konkurencji ryzyko podejmowane przez banki jest najwyższe²³.

Podsumowanie

Podsumowując, kierunek wpływu nasilenia konkurencji na poziom ryzyka bankowego zależy od rynku, na którym banki konkurują. Można w tym miejscu zidentyfikować trzy podstawowe nurty w badaniach teoretycznych.

W przypadku pierwszego (najstarszego) nurtu, widać koncentracje na rynku depozytowym i oczekiwanie, iż większa konkurencja przełoży się na wzrost ryzyka bankowego i pogorszenie stabilności finansowej banków. Drugi nurt odnosi się do rynku kredytowego, gdzie wyższe nasilenie konkurencji miałyby zmniejszyć ryzyko bankowe i zapewnić większą stabilność finansową. Trzeci nurt to połączenie dwóch powyższych, tzn. zarówno bardzo duże, jak i małe nasilenie konkurencji może powodować problemy stabilności finansowej.

Analizując badania empiryczne, można dojść do wniosku, iż na siłę związku między nasileniem konkurencji a stabilnością finansową banków duży wpływ ma możliwość dokapitalizowania banków (możliwość wzmocnienia finansowego banku poprzez przekazanie mu dodatkowego kapitału, które może nastąpić w formie podwyższenia kapitału własnego przez emisję akcji, udziałów, a także dzięki pożyczkom czy dopłatom wspólników) oraz skala działalności banku i jej wpływ na poziom podejmowanego ryzyka (duże banki mają więcej szans na zdywersyfikowanie ryzyka swoich inwestycji, co może skutkować niższym poziomem ryzyka), a w nieco mniejszym stopniu uwarunkowania ekonomiczne w danym kraju.

Z pełnym przekonaniem można stwierdzić, iż związek między konkurencją a stabilnością finansową banków wymaga przeprowadzenia kolejnych analiz teoretycznych oraz badań empirycznych. Obecnie brak jakichkolwiek badań ilościowych związanych ze wspomnianą zależnością (konkurencji oraz stabilności finansowej) w polskim sektorze bankowym. Dostępne w tym zakresie są jedynie opracowania dotyczące szacowania stopnia nasilenia konkurencji. Badania w tym tamacie wzbogaciłyby przyszłe rozważania na temat omawianej zależności, a pełna merytorycznej wiedzy teoria dawałaby wskazówki w zakresie organizacji i funkcjonowania uczestnikom tegoż rynku.

²¹ B.M. Tabak, D. Fazio, D.O. Cajueiro, *The relationship between banking market competition and risk-taking: do size and capitalization matter?*, „Journal of Banking and Finance” 2012, Vol. 36(12), s. 3366-3381.

²² D. Martinez-Miera, R. Repullo, *Does competition reduce the risk of bank failure?*, „Review of Financial Studies” 2010, Vol. 23(10), s. 3638-3664.

²³ M. Olszak, *Zależność między ...*, op. cit., s. 23-24.

Literatura

1. Borkowski S., Ulewicz R., *Quality as Part of the Mission of the Company*, [w:] *Nove trendy v manazerstve Kality*, Trnava 2011.
2. Boyd J.H., De Nicoló G., Jalal A., *Bank risk taking and competition: new theory, new empirics*, „IMF Working Paper” 2010, Vol. 06/297.
3. Bratnicki M., *Dylematy i pułapki współczesnego zarządzania*, Polska Akademia Nauk Oddział w Katowicach, Wydawnictwo Gnome, Katowice 2001.
4. Dick A., *Nationwide branching and its impact on market structure, quality and bank performance*, „Journal of Business” 2006, Vol. 79.
5. Dobosiewicz Z., Marton-Gaboš K., *Podstawy bankowości z zadaniami*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008.
6. Jonas A., *Strategie konkurencyjne na rynku usług bankowych*, Biblioteka Menedżera i Bankowca, Warszawa 2002.
7. Kiełtyka L., Jędrzejczyk W., Kucęba R., *Informacja i wiedza jako zasoby organizacji gospodarczych*, [w:] L. Kiełtyka (red.), *Analiza i modelowanie procesów decyzyjnych menedżera z wykorzystaniem systemów rozmytych*, Wydawnictwo „Dom Organizatora”, Toruń 2010.
8. Kosiński B., *Tendencje rozwojowe na rynku usług bankowych*, [w:] *Bankowość na świecie i w Polsce*, red. L. Oręziak, B. Pietrzak, Olympus, Warszawa 2000/2001.
9. Martinez-Miera D., Repullo R., *Does competition reduce the risk of bank failure?*, „Review of Financial Studies” 2010, Vol. 23(10).
10. Milne A., *Macroprudential Policy: what can it achieve?*, „Oxford Review of Economic Policy” 2009, Vol. 25, No. 4.
11. Noga A., *Dominacja a efektywna konkurencja*, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 1993.
12. Olszak M., *Zależność między konkurencją w sektorze bankowym i stabilnością finansów banków – przegląd badań teoretycznych i empirycznych*, „Internetowy Kwartalnik Antymonopolowy i Regulacyjny (IKAR)” 2014, nr 5(3).
13. Porter M.E., *Strategia konkurencji. Metody analizy sektorów i konkurentów*, PWE, Warszawa 1998.
14. Schaeck K., Cihak M., Wolfe S., *Are competitive banking systems more stable?*, „Journal of Money, Credit, and Banking” 2009, Vol. 41.
15. Stępień K., *Konsolidacja a efektywność banków w Polsce*, wyd. 1, CeDeWu, Warszawa 2004.
16. Tabak B.M., Fazio D., Cajueiro D.O., *The relationship between banking market competition and risk-taking: do size and capitalization matter?*, „Journal of Banking and Finance” 2012, Vol. 36(12).
17. Turk-Ariss R., *On the implications of market power in banking: evidence from developing countries*, „Journal of Banking and Finance” 2010, Vol. 34(4).
18. Walczak W., *Analiza czynników wpływających na konkurencyjność przedsiębiorstw*, „E-mentor” 2010, nr 5(37).
19. Zaleska M., *Instytucjonalne uwarunkowania działalności przedsiębiorstw bankowych*. „Studia i Prace Kolegium Zarządzania i Finansów”, Zeszyt Naukowy 22, red. K. Kawerska, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2002.

COMPETITION AND FINANCIAL STABILITY IN THE BANKING SECTOR

Abstract: Competition between banks occurs in a milder because of specific features of banks in the economy. The relationship between financial stability and competition of banks is non-linear. Both large intensified competition, as well as very low competition induce banks to take excessive risks. This article presents issues related to competition in the banking sector, financial stability as well as relations between the two elements. The main objective of this article is to present three dominant trends concerning the relationship between competition and banking risk and an indication the area in which quantitative studies clearly missing.

Keywords: competitive advantage, financial stability, banking